

Quicksan Ecologie

Wallenbergstraat te Putten

Opdrachtgever: Gemeente Putten

Lievense Milieu B.V.

Documentnummer
SLS007338.QS.01

KvK
30152124

Telefoon
088-9102000

Versie
December

Postadres
Ringwade 41
3439 LM Nieuwegein

Internet
lievense.com

Datum
6 februari 2019

Colofon

Rapporthistorie

Concept 05-02-2019

Definitief 13-02-2019

Verantwoording

-

Contactgegevens

S. (Shirley) Halbesma

06 21 27 31 16

SHalbesma@lievense.com

Autorisatie

Documentnummer	Versie	Status
SLS007338.QS.01	1	Definitief

Opgesteld door	Functie	Datum	Paraaf
S. Nelis	Ecoloog	13-02-2019	

Geverifieerd door	Functie	Datum	Paraaf
J. van Mil	Senior Ecoloog	13-02-2019	

Akkoord projectleider	Functie	Datum	Paraaf
S. Halbesma	Projectleider	00-00-2019	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Wettelijk kader	7
2.1	Soortenbescherming	7
2.2	Gebiedsbescherming	8
3	Plangebied	9
3.1	Huidige situatie	9
3.2	Toekomstig gebruik/planontwikkeling	10
4	Onderzoeksopzet	11
4.1	Beschikbare gegevens	11
4.2	Veldbezoek	11
4.3	Effectenbeoordeling	11
5	Beschermde soorten	12
5.1	Planten	12
5.2	Grondgebonden zoogdieren	12
5.3	Vleermuizen	14
5.4	Amfibieën	14
5.5	Reptielen	15
5.6	Vissen	15
5.7	Libellen, dagvlinders en overige ongewervelden	16
5.8	Vogels	16
6	Beschermde gebieden	17
6.1	Natura 2000-gebieden	17
6.2	Natuurnetwerk Nederland	18
7	Effectbeoordeling	19
7.1	Toetsing beschermde soorten	19
7.2	Toetsing beschermde gebieden	20
7.3	Eindconclusie	21
8	Advies	23
8.1	Advies	23
8.2	Vervolgtraject	24
8.3	Geldigheid onderzoeksgegevens	24

Overzicht bijlagen	25
Bijlage 1	26
- Literatuur	
Bijlage 2	27
- Wetgeving en beleid	
Bijlage 3	31
- Kaart regionale ligging	
Bijlage 4	32
- Foto's	

1 Inleiding

In opdracht van de gemeente Putten is een Quicksan Ecologie uitgevoerd voor het plangebied aan de Wallenbergstraat (provincie Gelderland). Aanleiding voor deze quickscan is het plan om op de braakliggende locatie aan de Wallenbergstraat 27 sociale huurwoningen te realiseren. De drie appartementengebouwen worden in samenspraak met de Woningstichting Putten gerealiseerd. Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen dient vooraf te worden beoordeeld of sprake is van mogelijke nadelige effecten op beschermde natuurwaarden.

De toetsing is gedaan middels een quickscan aan de hand van een oriënterend veldbezoek en beschikbare verspreidingsgegevens. In onderhavige rapportage worden de resultaten van de quickscan beknopt besproken en worden op basis van de conclusie praktische adviezen gegeven.

De quickscan of vooronderzoek is geen soortgerichte inventarisatie, maar de eerste fase in het kader van de procedure van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb, zie bijlage 1). De Wnb voorziet sinds 1 januari 2017 in het wettelijk kader voor de bescherming van Natura 2000-gebieden, planten- en diersoorten en houtopstanden. In de Wnb zijn de provincies primair bevoegd gezag voor bescherming van soorten en natuurgebieden. De voorliggende quickscan leent zich niet direct voor een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag voor de geplande planontwikkeling.

Het doel van de quickscan is, om op basis van een literatuuronderzoek en een veldbezoek, een inschatting te maken of:

- Beschermde planten- en diersoorten in het plangebied of directe omgeving voorkomen;
- De planontwikkeling mogelijk effect(en) heeft op de al dan niet aanwezige beschermde planten- en diersoorten en daarmee mogelijk strijdig is met de soortenbescherming conform de Wnb;
- Een noodzaak aanwezig is voor het uitvoeren van een nader onderzoek naar de mogelijk voorkomende beschermde planten- en diersoorten, door een gerichte veldinventarisatie volgens de geldende protocollen;
- De planontwikkeling plaatsvindt in of nabij een beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied) of het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voormalige EHS) en of daarbij sprake is van de noodzaak voor onderzoek in het kader de gebiedsbescherming conform de Wnb en/of het provinciale beleid omtrent het NNN, inclusief externe werking.

Zowel bij mogelijke effecten als bij onvoldoende gegevens over de mogelijke aanwezige beschermde soorten of gebieden (Natura 2000 of NNN-gebieden), volgt doorgaans het advies voor het uitvoeren van een nader onderzoek (volledige veldinventarisatie). Op basis van een nader onderzoek kan een ontheffing in het kader van het soortenbeschermingsdeel van de Wnb worden aangevraagd bij het bevoegd gezag.

Lievense Milieu B.V. is door Normec Certification gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van Lievense Milieu B.V.

voor de uitvoer van flora- en faunaonderzoeken zijn allen VCA gecertificeerd. Daarnaast is Lieveense lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

Lieveense Milieu B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van de opgestelde quickscan. Dit rapport is opgesteld op verzoek van het Rijksvastgoedbedrijf en is in eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf.

2 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming (Wnb) bestaat uit een soortbeschermingsdeel (paragraaf 2.1) en een gebiedsbeschermingsdeel (paragraaf 2.2). In dit hoofdstuk zijn deze kort uiteengezet.

2.1 Soortenbescherming

De Wnb voorziet in de bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage 1). De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In de Wnb zijn hiernaast, op basis van internationale afspraken, drie beschermingsregimes opgesteld voor strikt beschermde soorten:

- Artikel 3.1: Vogelrichtlijnsoorten
- Artikel 3.5: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I.
- Artikel 3.10: Andere (nationale) soorten

Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime. In bijlage 1 staat uitgelegd welke verboden dit zijn en wat deze inhouden. In dit hoofdstuk volgt een overzicht van alle beschermde soorten die in het plangebied of de directe omgeving zijn waargenomen of te verwachten zijn. In tabel 1.1 zijn de verboden per beschermingsregime opgenomen, welke in bijlage 1 nader worden toegelicht.

Tabel 1.1: Verboden per beschermingsregime

Soorten	Artikel	Verboden
VRL-soorten	3.1	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen Lid 2. Opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten/eieren Lid 3. Wegnemen van nesten Lid 4. Eieren rapen/onder zich hebben Lid 5. Opzettelijk verstoren (indien van wezenlijke invloed op de SVI)
HRL-soorten, soorten uit bijlage I en II van de Bern conventie en bijlage I van de Bonn conventie	3.5	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen Lid 2. Opzettelijk verstoren Lid 3. Eieren te rapen of vernielen Lid 4. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen Lid 5. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten
Andere beschermde soorten	3.10	Lid 1 a. Opzettelijk doden/vangen van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (vernoemd in onderdeel a) Lid 1 b. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen van soorten (als bedoeld in onderdeel a) Lid 1 c. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten (als bedoeld in onderdeel b)

2.2 Gebiedsbescherming

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb voorziet in de bescherming van natuurgebieden van Europees belang welke behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Naast de wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden heeft Nederland de bescherming van andere gebieden vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) / Gelders Natuurnetwerk (GNN). De bescherming van het NNN/GNN vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het NNN/GNN-beleid.

3 Plangebied

Dit hoofdstuk geeft beknopt de huidige situatie van het plangebied (paragraaf 3.1) en de voorgenomen (d.d. 1 februari 2019) planontwikkeling (paragraaf 3.2) weer.

3.1 Huidige situatie

Het plangebied (figuur 3.1 en bijlage 5) ligt ten westen van het centrum van Putten aan de Wallenbergstraat 27 en grenst aan de westzijde aan de Jan Neijenhuisstraat; een doorgaande weg. De oppervlakte betreft circa 7.650 vierkante meter. In de directe omgeving zijn meerdere bomen(lanen) aanwezig. De wijk heeft een groen karakter.

Het plangebied zelf bestaat uit een trapveldje, omsloten door hagen, bomen (waaronder ruwe berk en iep), struweel (waaronder braam) en de Wallenbergstraat. Deze samenstelling kan gezien worden als een houtwal. Het verharde en bebouwde gedeelte van het plangebied bestaan uit woningen, stenen bijgebouwen en parkeerplaatsen. Daarnaast zijn er perkjes van kort gesnoeide buxusbeplanting.

Figuur 3.1: Huidige situatie plangebied (rode kader). Bron: Pdok.nl

3.2 Toekomstig gebruik/planontwikkeling

Het plan betreft het realiseren van sociale huurwoningen in de vorm van 24 appartementen. Om dit te realiseren zullen er bomen worden gekapt, struweel worden verwijderd en zal een deel van het trapveldje verdwijnen. Daarnaast worden drie bijgebouwen gesloopt en het fietspad verplaatst.

Figuur 3.2: Concept ontwerpplan. Bron: Lievense Milieu B.V., 2019

Figuur 3.3.: Grens plangebied bestemmingsplan. Bron: Lievense Milieu B.V., 2019

4 Onderzoeksopzet

Het voorliggende onderzoek – de quickscan – bestaat uit het raadplegen van beschikbare gegevens (paragraaf 4.1), gevolgd door een veldbezoek (paragraaf 4.2) en tot slot een effectenbeoordeling (paragraaf 4.3) aan de hand van de beschikbare gegevens en het veldbezoek. Hieruit worden conclusies getrokken en advies gegeven met betrekking tot de Wet natuurbescherming.

4.1 Beschikbare gegevens

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet te raadplegen. De geraadpleegde literatuur en internetbronnen staan weergegeven in bijlage 1. Tevens is gebruik gemaakt van de informatie uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2019). De beschikbare gegevens over het voorkomen van beschermde natuurwaarden in en binnen de invloedssfeer (binnen een straal van maximaal vijf kilometer) van het plangebied zijn voorafgaand aan het veldbezoek geanalyseerd en in het veld geverifieerd.

4.2 Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek. Met dit veldbezoek kan beoordeeld worden of de planten- en diersoorten die in de bestaande gegevens zijn genoemd, ook daadwerkelijk in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Daarnaast kan worden beoordeeld of ook andere beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn op basis van de aanwezige terreinkenmerken en beheer.

Het veldonderzoek is door Lievense Milieu B.V. op 29 januari 2019 uitgevoerd door S. Nelis. Ten tijde van de inspectie was het 1,6°C, zonnig en onbewolkt, droog met zwakke wind (3 Bft).

4.3 Effectenbeoordeling

De omvang van de werkzaamheden en de veranderingen die worden aangebracht in het plangebied vormen de basis voor de effectenbeoordeling. De effectenbeoordeling houdt rekening met tijdelijke effecten (gedurende de uitvoering van de werkzaamheden) en langdurige effecten (na de uitvoering). In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, is dat beschreven.

5 Beschermde soorten

De Wnb voorziet in de bescherming van planten- en diersoorten. De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In de Wnb zijn hiernaast, op basis van internationale afspraken, drie beschermingsregimes opgesteld voor strikt beschermde soorten:

- *Artikel 3.1: Vogelrichtlijnsoorten;*
- *Artikel 3.5: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I;*
- *Artikel 3.10: Andere (nationale) soorten.*

Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime. In bijlage 2 staat nader toegelicht welke verboden dit zijn en wat deze inhouden.

5.1 Planten

Uit verspreidingsgegevens blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied (tot één kilometer) de afgelopen tien jaar geen beschermde plantensoorten zijn aangetroffen (NDFF, 2019). Op grotere afstand zijn Kartuizer anjer en knolspirea aangetroffen. De Kartuizer anjer groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bossages langs bermen en dijken en op leisteenhellingen en zandsteenrotsen. Knolspirea groeit op vergelijkbare plaatsen in kalkgraslanden, op heiden op basische rotsbodem, in bermen en in boszomen. De waarnemingen hebben betrekking op de Groevenbeekse Heide ten noorden van Putten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De vegetatie in het plangebied beperkt zich vooral tot kort gemaaid raaigras, kleinere losstaande bomen, stroken met struweel en grote bomen in een lijn (houtwal).

Op basis van terreinkenmerken, habitateisen en recente verspreidingsgegevens wordt het voorkomen van beschermde plantensoorten binnen het plangebied en binnen de invloedssfeer van het plangebied uitgesloten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

De verspreidingsgegevens van grondgebonden zoogdieren (Broekhuizen et al., 2016; NDFF, 2019) geven aan dat in de directe omgeving van het plangebied diverse grondgebonden zoogdierensoorten kunnen worden aangetroffen.

Voor de binnen de directe omgeving (<1 kilometer) van het plangebied voorkomende soorten (onder andere bosmuis, bunzing¹, ree, huisspitsmuis, egel, konijn en vos) geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (Provincie Gelderland, 2017). Deze vrijstelling geldt niet voor de mogelijk aanwezige soorten: eekhoorn, boommarter, das en wild zwijn. Binnen vijf kilometer zijn ook hermelijn, steenmarter en wezel waargenomen.

- Eekhoorn en boommarter zijn voornamelijk gebonden aan bossen met voldoende nestgelegenheid (holtes voor boommarter) en voldoende foerageermogelijkheden. Het plangebied bestaat uit bebouwing, velden, struweel en bomen. Dit voldoet niet aan genoemde habitateisen, maar in potentie kan de eekhoorn in een boom aanwezig zijn. Daarom zijn de bomen specifiek onderzocht op geschikte holtes en eekhoornnesten. Geschikte holtes voor boommarter of eekhoornnesten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn ook geen eekhoornnesten en boommarterholtes in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. De aanwezigheid van boommarter of eekhoorn wordt uitgesloten.
- Bunzing, en daarmee de in potentie in de omgeving aanwezige hermelijn en wezel hebben een voorkeur voor kleinschalige landschappen en gebruiken oude hopen van bijvoorbeeld, muizen, mol, konijn, vos en das welke over het algemeen in de dekking van bosschages, houtstapels, heggen of andere lijnvormige elementen liggen. Mogelijk gebruiken deze soorten het plangebied als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van deze soorten waargenomen. De aanwezigheid van kleine marterachtigen wordt uitgesloten.
- Steenmarter komt in zowel gebieden met dekking als open landschap voor, met name in de omgeving van bebouwing zoals boerderijen. De omgeving van het plangebied is daarmee in potentie onderdeel van het leefgebied van de steenmarter; het plangebied zelf is suboptimaal. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nestlocaties, slaapplekken, latrines of andere sporen van gebruik door deze soort aangetroffen. De aanwezigheid van steenmarter wordt uitgesloten.
- Het voorkomen van de das in het plangebied wordt uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikt habitat in het plangebied. Er zijn tijdens het veldbezoek ook geen burchten, nestlocaties, slaapplekken, latrines of andere sporen van gebruik door de das aangetroffen. De aanwezigheid van das wordt uitgesloten.
- Het wild zwijn komt voor in droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen. Hij heeft een voorkeur voor eiken- en beukenbossen. De aanwezigheid van natte en moerassige plaatsen is belangrijk om modderbaden kunnen nemen. Overdag rust het wild zwijn in dichte dekking, bij voorkeur in droge, jonge niet gedunde naalddhoutaanplant. Hij maakt daar een uitholling in de bodem. Voor het wild zwijn is er geen geschikt habitat aanwezig in het plangebied, en wordt daarmee uitgesloten.

De aanwezigheid van deze en andere strikt beschermde grondgebonden zoogdieren in het plangebied wordt uitgesloten.

¹ Op dit moment (4 februari 2019) geldt voor de kleine marterachtigen nog een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (provincie Gelderland, 2017). Omdat deze vrijstelling mogelijk komt te vervallen zijn de kleine marterachtigen hier opgenomen.

5.3 Vleermuizen

De verspreidingsgegevens van vleermuizen (Broekhuizen *et al.* 2016; NDFF, 2019) geven aan dat in de omgeving van het plangebied (tot vijf kilometer) vleermuizen kunnen voorkomen. Alle vleermuizen zijn strikt beschermd conform de Wnb. De in de directe omgeving (tot vijf kilometer) voorkomende vleermuizen zijn de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis.

- Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, laatvlieger en watervleermuis (in de winterperiode) zijn typische gebouwbewonende soorten. De te slopen bijgebouwen zijn ongeschikt als verblijfplaats door het ontbreken van een spouwmuur, frequente verstoring door mensen in aanwezige ruimten en ongeschikte kieren onder daklijsten (ruimte te klein en spinrag aanwezig). De aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen wordt daarmee uitgesloten.
- Rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (in de zomerperiode) zijn boombewonende soorten. In de aanwezige bomen zijn geen geschikte holtes aanwezig, daarom worden verblijfplaatsen van boombewonende soorten uitgesloten.
- Het plangebied biedt plekken waar vleermuizen in de luwte kunnen foerageren, mogelijk gebruiken de in de omgeving van het plangebied waargenomen vleermuissoorten het plangebied als onderdeel van het foerageergebied en de bomen langs randen als vliegroute. De aanwezigheid van (niet-essentieel) foerageergebied en (niet-essentiële) vliegroutes van diverse vleermuissoorten kan niet worden uitgesloten.

5.4 Amfibieën

De verspreidingsgegevens van amfibieën (RAVON, 2016; NDFF 2019) geven aan dat in de directe omgeving van het plangebied (tot één kilometer) alleen nationaal beschermde amfibieënsoorten bekend zijn (provincie Gelderland, 2017). De mogelijk voorkomende soorten zijn soorten zoals: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (Provincie Gelderland, 2017).

Op grotere afstand (tot vijf kilometer) komen alpenwatersalamander, bastaardkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad voor.

- De alpenwatersalamander is een soort welke leeft in vennen, poelen, sloten en andere kleine geïsoleerde wateren op zand-, leem- en lössbodems (Creemers & Van Delft, 2009). Buiten het voorplantingsseizoen verblijven de dieren op land met name beboste gebieden of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Dit habitat is niet in het plangebied aanwezig, daarom wordt de aanwezigheid van alpenwatersalamander uitgesloten.
- De kamsalamander komt voor in bosrijk kleinschalig landschap met houtwallen en struweel in de buurt van voortplantingswater (Creemers & Van Delft, 2009). De soort komt zelden in akkerbouwgebieden voor, maar relatief vaak langs de grote rivieren, in beekdalen en op landgoederen. In beekdalen leeft de soort in poelen, vijvers, matig voedselrijke vennen en in leemputten. De soort heeft een voorkeur voor relatief grote,

- diepe en stilstaande geïsoleerde wateren. Dit habitat is niet in het plangebied aanwezig, daarom wordt de aanwezigheid van de kamsalamander uitgesloten.
- De heikikker heeft een duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland (Creemers & Van Delft, 2009). De soort wordt nauwelijks aangetroffen in intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. Door het ontbreken van geschikt habitat wordt de heikikker uitgesloten in het plangebied.
 - De poelkikker is een zon- en warmte minnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren (Creemers & Van Delft, 2009). De oeverzone moet bij voorkeur begroeid zijn. De soort heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. De poelkikker komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in de uiterwaarden. Door het ontbreken van geschikt habitat wordt de poelkikker uitgesloten in het plangebied.
 - De rugstreeppad is een pioniersoort die onder andere afhankelijk is van habitat met open water zoals (tijdelijke) plassen (voortplantingshabitat) al dan niet in combinatie met vergraafbare open grond zoals bouwterreinen (zomer- en winterhabitat) (Creemers & Van Delft, 2009). Door het ontbreken van geschikt habitat wordt de heikikker uitgesloten in het plangebied.

5.5 Reptielen

De verspreidingsgegevens van reptielen (RAVON, 2016; NDFF, 2019) geven aan dat in de omgeving (tot vijf kilometer) van het plangebied één beschermde reptielensoorten aanwezig is; de hazelworm. De hazelworm is een nationaal beschermde soort (artikel 3.10). Het grootste deel van de dag leven hazelwormen onder vegetatie en dood hout of verblijven in holen in de grond. De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt voor in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen.

Het plangebied is in potentie geschikt als leefgebied voor de hazelworm. De meest recentste waarneming (2016) bevindt zich in Nieuw-Groevenbeek; iets meer dan drie kilometer verderop. Uit 2010 zijn twee waarnemingen bekend die het dichtstbij waren; aan de Husselsesteeg (600 meter) en bij station Putten (500 meter). De aanwezigheid van hazelworm kan niet worden uitgesloten.

Het is door bovenstaande waarnemingen en habitatgeschiktheid dat de aanwezigheid van de hazelworm niet kan worden uitgesloten.

5.6 Vissen

De verspreidingsgegevens van vissen (RAVON, 2016; NDFF, 2019) geven aan dat in de omgeving (tot vijf kilometer) van het plangebied geen beschermde vissoorten bekend zijn. Gezien de afwezigheid van watervoerende elementen in het plangebied wordt het voorkomen van (beschermde) vissoorten uitgesloten.

5.7 Libellen, dagvlinders en overige ongewervelden

De verspreidingsgegevens van libellen, dagvlinders en overige ongewervelden geven aan dat in de omgeving (tot vijf kilometer) van het plangebied geen beschermde libellen, dagvlinders en overige ongewervelden voorkomen (NDFF, 2019; Bos *et al.*, 2006; Vlinderstichting.nl). De aanwezigheid van beschermde libellen, dagvlinders of overige beschermde ongewervelden in het plangebied wordt uitgesloten door het ontbreken van geschikt habitat (waaronder stilstaand water en waardplanten horende bij beschermde ongewervelden).

5.8 Vogels

Algemene broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied diverse algemeen beschermde vogelsoorten waargenomen (onder andere: houtduif, kauw, koolmees, merel en roodborst). Het plangebied en de directe omgeving biedt in de vorm van bebouwing, bomen, ruigte en struiken diverse mogelijkheden als broedlocatie voor deze algemeen beschermde vogelsoorten.

Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats

In de omgeving (tot vijf kilometer) van het plangebied komen de volgende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest voor: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespendif (NDFF, 2019). Gezien de locatie, de eisen van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest en de huidige situatie van plangebied (hoge bomen), is het mogelijk dat er jaarrond beschermde nesten in het plangebied aanwezig zijn.

- Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, en wespendif foerageren in half open (agrarisch) gebied met bos of bosschage in de directe omgeving. Deze soorten broeden overwegend in bomen.
Tijdens het veldbezoek zijn geen individuen, nesten of andere aanwijzingen van verblijf van deze soorten aangetroffen en worden dan ook niet in het plangebied verwacht.
- Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van huismus bekend. Deze soort is tijdens het veldbezoek niet in het plangebied waargenomen. Omdat de soort zich met name nestelt onder dakpannen en dakgoten, wordt de huismus in bestaande gebouwen buiten het plangebied verwacht. Deze gebouwen hebben een pannendak; de huizen binnen het plangebied hebben een plat dak. De te slopen bijgebouwen hebben een plat dak en zijn daarmee niet geschikt voor de huismus.
- De gierzwaluw heeft haar verblijfplaats in gebouwen onder makkelijk toegankelijk dakbedekking (zoals dakpannen) en nestkasten, op minimaal drie meter hoogte. Deze zijn niet binnen het plangebied in bestaande gebouwen te verwachten. De te slopen bijgebouwen hebben een plat dak en zijn daarmee niet geschikt.
- Kerkuil en steenuil maken regelmatig gebruik van nestkasten, holtes in wilgen of oude schuren. Deze zijn in het plangebied niet aangetroffen. De soorten worden daarom niet verwacht.

6 Beschermde gebieden

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb voorziet in de bescherming van natuurgebieden van Europees belang welke behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Naast de wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden heeft Nederland de bescherming van andere gebieden vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). De provincie Gelderland hanteert daarnaast een eigen natuurnetwerk, dat grotendeels overeenkomt met het NNN; het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De bescherming van het NNN/GNN vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het NNN-beleid. In dit hoofdstuk volgt een overzicht van alle beschermde gebieden in en rondom het plangebied.

6.1 Natura 2000-gebieden

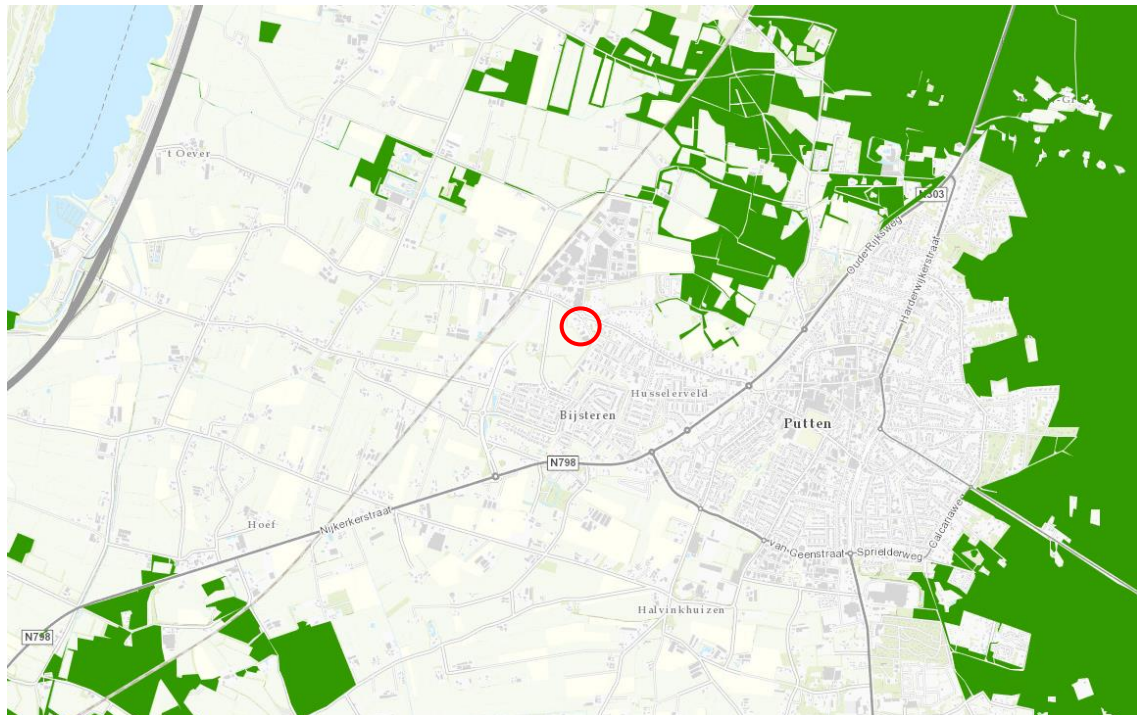
Het plangebied heeft geen status als Natura-2000 gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Veluwe) ligt op circa 1,9 kilometer ten noordoosten en oosten van het plangebied. Veluwe randmeren ligt op circa 3,2 kilometer ten westen van het plangebied (zie figuur 6.1).

Figuur 6.1. Ligging plangebied (globaal rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied (geel/groen en blauw). Bron: Pdok, 2019

6.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied heeft geen status in het kader van Natuurnetwerk Nederland (NNN; Gelders Natuurnetwerk in Gelderland; GNN). Het dichtstbijzijnde NNN/GNN-gebied is aanwezig op circa zeshonderd meter ten noordwesten en -oosten van het plangebied (zie figuur 6.2).

Figuur 6.2. Ligging plangebied (globaal rode cirkel) ten opzichte van het NNN/GNN (groen). Bron: provincie Gelderland, 2019

7 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de effecten op de verwachte natuurwaarden besproken op basis van de in hoofdstuk 3.2 omschreven planontwikkeling. Op basis van de verwachte effecten wordt inzicht gegeven over de kans dat de werkzaamheden leiden tot een overtreding van de Wnb. Waar een overtreding niet zonder meer kan worden uitgesloten wordt een praktisch advies gegeven om de werkzaamheden alsnog zonder ontheffing (en overtreding) te kunnen laten doorgaan. Deze informatie wordt overzichtelijk gepresenteerd in de conclusie (hoofdstuk 8), waarna eventuele soortgerichte maatregelen worden geadviseerd in hoofdstuk 9.

7.1 Toetsing beschermde soorten

Op basis van het literatuuronderzoek, het veldbezoek en de planontwikkeling wordt geconcludeerd dat er algemene, nationaal beschermde soorten zoogdieren en amfibieën verwacht worden in het plangebied. Bij het aanbreken van het broedseizoen is het mogelijk dat er ook algemene broedvogels kunnen voorkomen. Daarnaast kan niet uitgesloten worden dat habitatrichtlijnsoorten (strikt beschermde vleermuizen en hazelworm) van het plangebied gebruikmaken. De aanwezigheid van andere beschermde soorten wordt uitgesloten.

Algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën

In het plangebied komen algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën voor. Voor de te verwachten soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (Provincie Gelderland, 2017). Dit wil zeggen dat voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing van de Wnb hoeft te worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt echter, net als voor niet beschermde soorten, te allen tijde de zorgplicht. Omdat deze soorten jaarrond actief zijn kan geen voorkeurs periode worden aangegeven.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is voor de soortgroepen algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën geen nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wnb nodig.

Vogels (algemeen en jaarrond beschermd)

Het plangebied biedt in potentie mogelijkheden als broedlocatie van diverse algemene vogelsoorten en soorten met een jaarrond beschermd nest; deze laatste categorie is mogelijk al aanwezig. Werkzaamheden die tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van (nesten van) broedende vogels. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hier wordt geen ontheffing voor verleend. Door buiten het broedseizoen te werken, kunnen negatieve effecten worden voorkomen. Voor het broedseizoen (verschilt per soort) wordt in de wet geen vaste standaardperiode aangehouden; doorgaans kan worden uitgegaan van 15 maart tot en met 15 augustus, maar begint zodra het eerste broedgeval een feit is en eindigt zodra het laatste nest is verlaten. Buiten het broedseizoen zijn onbezette nesten niet beschermd, behalve als het nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest betreft (zie bijlage 2).

Tijdens de quickscan zijn er eksters waargenomen. Dit zijn vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn bij zwaar ecologische redenen. Er zijn drie potentiële nestlocaties van deze soort aangetroffen in het plangebied en één potentieel nest net buiten het plangebied aan het plangebied. De nesten zijn gesitueerd aan de oostzijde van het plangebied, waar niet gebouwd gaat worden en ook geen bomen worden gekapt. Mogelijk zijn de grotere nesten jaarrond beschermd en gemaakt door eksters. De aanwezigheid hiervan kan niet worden aangemerkt als ecologisch zwaarwegend.

Verstoring van deze nesten met negatieve gevolgen wordt niet verwacht, omdat:

- In dit gedeelte geen kap- en bouwwerkzaamheden gaan plaatsvinden;
- Er van uitgegaan wordt dat de werkzaamheden vooral overdag plaatsvinden;
- Bij gebruik van lichtbronnen, deze gericht zijn.

Deze bovenstaande redenen gelden ook bij een eventuele aanwezigheid van huismussen en gierzwaluwen in de gebouwen met een woonfunctie.

Een nader onderzoek naar de potentieel jaarrond beschermde nesten is niet nodig, omdat er geen ernstige verstoring met negatieve gevolgen wordt verwacht. Omdat de aanwezigheid van algemene broedvogels niet kan worden uitgesloten, moet hier rekening mee worden gehouden. Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is voor vogels geen nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wnb nodig.

Reptielen

Het plangebied biedt in potentie mogelijkheden als verblijfplaats voor de hazelworm. In de directe omgeving zijn waarnemingen van de hazelworm bekend. Omdat een deel van de geschikte habitat gaat verdwijnen moet een nader onderzoek plaatsvinden naar de aanwezigheid van de hazelworm in het plangebied.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is voor de soortgroep reptielen een nader onderzoek en mogelijk een ontheffing in het kader van de Wnb nodig.

Vleermuizen

Het plangebied biedt plekken waar vleermuizen in de luwte kunnen foerageren. Het is goed mogelijk dat de aanwezige bomen in het plangebied gebruikt worden als vliegroute en/of foerageergebied, maar gezien de aanwezige bomenlanen in de omgeving van het plangebied, kan met zekerheid worden gezegd dat een eventuele aanwezige vliegroute en foerageergebied in het plangebied niet essentieel is.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is voor de soortgroep vleermuizen geen nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wnb nodig.

7.2 Toetsing beschermde gebieden

Het plangebied heeft geen status als Natura-2000 gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Veluwe) ligt op circa 1,9 kilometer ten noordoosten en oosten van het plangebied.

Veluwe randmeren ligt op circa 3,2 kilometer ten westen van het plangebied (zie figuur 6.1). Gezien de locatie van het plangebied en de aard van de ingreep doet het voornemen naar verwachting geen afbreuk aan de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Een onderzoek in het kader van de Wnb (Natura 2000-Voortoets) is niet nodig. De depositie van stikstof kan grote afstanden bereiken tijdens de aanlegfase en mogelijk ook de gebruiksfase. Alhoewel verwacht wordt dat er geen sprake is van effecten door toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, wordt aanbevolen om zekerheidshalve een AERIUS-berekening uit te laten voeren.

Het plangebied heeft geen status in het kader van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is aanwezig op circa zeshonderd kilometer ten noordwesten en -oosten van het plangebied (zie figuur 6.2). Dit betreft agrarisch natuurbeheer.

Het voornemen heeft door zijn locatie, aard en omvang geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vanuit het provinciale natuurbeleid is er daarom geen bezwaar tegen de voorgenomen ingreep. Een nadere beoordeling ('nee, tenzij'-toetsing) is niet nodig.

7.3 Eindconclusie

Het plangebied heeft mogelijk een functie voor strikt beschermde vleermuizen, reptielen (hazelworm) en algemeen beschermde broedvogelsoorten. In deze quickscan wordt het volgende geconcludeerd:

- De verspreidingsgegevens en het veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, vissen, ongewervelden en algemene broedvogels.
- De planontwikkeling heeft naar verwachting geen negatieve effecten op beschermde planten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels behorende bij jaarrond beschermde nesten, amfibieën, vissen en ongewervelden. Voor deze soortgroepen behoeven geen mitigerende maatregelen genomen te worden (anders dan maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht) en is het aanvragen van een ontheffing van de Wnb niet aan de orde. Wel kunnen tijdens het broedseizoen algemene broedvogels en (nieuw gemaakte) jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn.
- Het veldbezoek geeft een onvoldoende beeld van het (mogelijk) voorkomen van reptielen (hazelworm). Nader onderzoek naar de daadwerkelijke aan- of afwezigheid van deze soort is noodzakelijk om effecten uit te kunnen sluiten.
Indien de soort aanwezig is, kan de planontwikkeling mogelijk negatieve effecten . Mogelijk dienen mitigerende maatregelen genomen te worden (anders dan maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht) en is het aanvragen van een ontheffing van de Wnb aan de orde.
- In verband met het voorkomen van algemene broedvogels in en binnen de invloedssfeer van het plangebied moeten mogelijk mitigerende maatregelen worden genomen. Dit is sterk afhankelijk van het moment en de duur van uitvoering.

- Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving of niet, geldt de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- Er is naar verwachting geen sprake van effecten op Natura 2000-gebieden. Alhoewel effecten door stikstofdepositie door de grote afstand niet verwacht worden, wordt aanbevolen om wel een AERIUS-berekening uit te laten voeren. Dit zodat met zekerheid uitgesloten kan worden dat er geen sprake is van effecten door toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de aanlegfase en gebruiksfase.

8 Advies

In dit hoofdstuk wordt advies (paragraaf 8.1) gegeven over maatregelen voor en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden, op basis van hoofdstuk 7. In paragraaf 8.2 wordt vervolgens geadviseerd over het vervolgtraject. In paragraaf 8.3 staat beschreven wat de geldigheid is van dit rapport.

8.1 Advies

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten, ook die niet beschermd zijn via de Wnb, geldt altijd de zorgplicht (artikel 1.11). In de zorgplicht wordt gesteld dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit betekent dat tijdens de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van diverse algemene soorten. Aanwezige dieren dienen de gelegenheid te krijgen om het terrein zelfstandig te verlaten. Indien deze dieren het terrein niet zelfstandig kunnen verlaten, dienen deze te worden verplaatst naar geschikt habitat buiten de ingreep. De voorkeur gaat uit naar het uitvoeren van werkzaamheden in de minst kwetsbare periode.

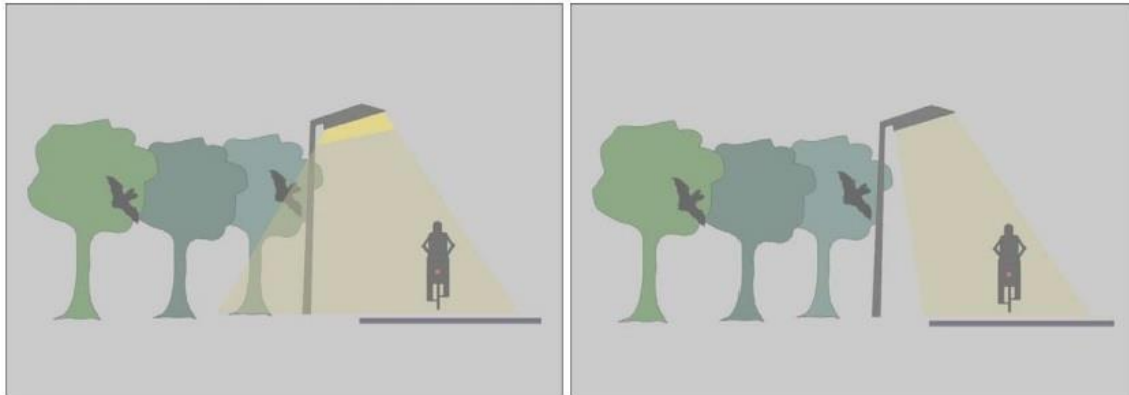
Planning werkzaamheden t.o.v. kwetsbare periode

Een groot deel van de verwachte schade aan de mogelijk aanwezige soorten is te voorkomen door buiten de kwetsbare periode van deze soorten te werken. Dat wil zeggen buiten de voortplantingsperiode en de overwinteringsperiode. Voor deze periode zijn enkel richtdata te geven omdat deze sterk worden beïnvloed door de weersomstandigheden.

Geadviseerd wordt de voorgenomen sloop- en kap werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Broedende vogels (in gebruik zijnde broedlocaties/nesten) zijn beschermd en mogen derhalve niet verstoord worden (geen ontheffing mogelijk). Het broedseizoen is een globale periode (in ieder geval tussen 15 maart en 15 augustus, maar kan eerder beginnen en langer doorgaan), waarin de kans op broedgevalen groot is. Omdat alle broedgevalen beschermd zijn, vallen ook broedgevalen buiten deze globale periode onder het verstoringsverbod. Mocht ervoor gekozen worden de werkzaamheden toch in het broedseizoen te laten plaatsvinden, dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden een deskundige op het gebied van vogels te worden ingezet. De deskundige stelt vast of er broedsels aanwezig zijn en - zo ja - of deze worden verstoord door de toekomstige werkzaamheden. Het resultaat van deze controle kan gevolgen hebben voor de uitvoering en planning indien er broedsels worden aangetroffen.

Aangepaste verlichting

Voorts wordt geadviseerd met de verlichting (tijdens de werkzaamheden en in de gebruikssituatie) rekening te houden met soorten die gevoelig zijn voor licht (bijvoorbeeld vleermuizen). Dit kan door het licht zo veel mogelijk te richten, niet tijdens de nacht en schermer te werken en strooilicht zo veel mogelijk te beperken. Verlichting dient zo veel mogelijk gedimd en gericht worden (figuur 8.1) en waar mogelijk zoveel mogelijk worden afgeschermd van geschikt habitat voor vleermuizen en andere lichtgevoelige soorten.

Figuur 8.1: Voorbeeld gerichte verlichting. Links: ongerichte verlichting. Rechts: gerichte verlichting waarbij lichtverstoring wordt voorkomen. (Bron: Zoogdiervereniging, 2013)

8.2 Vervolgtraject

Nader onderzoek

Geadviseerd wordt om een nader onderzoek te laten uitvoeren naar de aanwezigheid van de hazelworm. Dit nader onderzoek bestaat uit vier veldbezoeken in de periode juni-september, waarbij één maand voor aanvang van het eerste veldbezoek platen worden neergelegd in het te onderzoeken gebied. Tussen het eerste en laatste bezoek moet minimaal één maand zitten. Afhankelijk van de uitkomst van deze onderzoeken kan een ontheffing soortbescherming in het kader van de Wnb aan de orde zijn.

Ecologische begeleiding

Vanwege de potentiële aanwezigheid van algemene broedvogels, vleermuizen en strikt beschermde reptielen (hazelworm) wordt geadviseerd om de werkzaamheden onder ecologische begeleiding uit te voeren. Hoewel nu ongeschikt, is het mogelijk dat zich bij de bouwwerkzaamheden (strikt beschermde) rugstreppadden gaan vestigen als het terrein uit braakland, zand en puin bestaat. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden op basis van een vastgestelde gedragscode en ecologisch werkprotocol uit te voeren, om te voorkomen dat er alsnog overtreding van de Wnb plaatsvindt.

8.3 Geldigheid onderzoeksgegevens

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert over het algemeen de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”*

Overzicht bijlagen

Bijlage 1

Literatuur

Bijlage 2

Wetgeving en beleid

Bijlage 3

Kaart regionale ligging

Bijlage 4

Foto's

Bijlage 1

Literatuur

NDFF, 2019. Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF, NDFF – ndff-ecogrid.nl

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, 2006, Odonata, KNNV, Utrecht.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. 2016, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M., & Delft, J.J.C.W. van, (RAVON) (redactie) 2009 De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorische Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden

Provincie Gelderland, 2017, Besluit van Provinciale Staten van Gelderland van 25 januari 2017, inzake het vaststellen van de wijziging omgevingsverordening Wet natuurbescherming Gelderland 2017.

RAVON, 2016, Ravon no. 63, bijlage, Waarnemingenoverzicht 2015, RAVON, Nijmegen.

Internetbronnen:

pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN

[gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc](http:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc)

www.pdok.nl/viewer

www.gelderland.nl/bestanden/Documenten/Gelderland/Vergunningen-en-ontheffingen/Lijst_nationaal_beschermde_soorten.pdf

www.vlinderstichting.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.telmee.nl

www.vleermuis.net

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 2

Wetgeving en beleid

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) vervangt vanaf 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet en voorziet hiermee in een gemoderniseerd wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten en houtopstanden. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels bestaat uit de omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wnb richt zich in basis op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit,
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wet geeft ook invulling aan de in het bestuursakkoord natuur gemaakte afspraken over decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de provincies. De instrumenten en begrippenkaders van de Wnb zijn zo goed mogelijk afgestemd op andere onderdelen van het omgevingsrecht, in het bijzonder de toekomstige Omgevingswet.

In de Wnb zijn, behalve meer algemene bepalingen over bevoegdheden, natuur- en landschapsbeleid, beleidsmonitoring en instrumenten ter bescherming van natuur en landschap ook specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzonder natuurwaarden. Het gaat dan in het bijzonder om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang (Natura 2000-gebieden) en de bescherming van soorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen die een specifieke bescherming behoeven. Deze onderwerpen zullen hieronder worden toegelicht.

Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat dan wel
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (mitigatie).

Gebiedsbescherming

In de Wnb zijn regels opgenomen die de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Voor plannen of projecten met mogelijke schadelijke handelingen is in de Wnb een vergunningensysteem opgenomen. Hier aan gekoppeld kan het bevoegd gezag preventieve dwingende maatregelen opleggen om schadelijke effecten te voorkomen.

Op basis van de Wnb wordt alleen nog bescherming geboden aan de zogenaamde Natura 2000-gebieden, welke onderdeel zijn van het Europese netwerk van natuurgebieden. De eerder nationaal beschermde natuurmonumenten worden niet meer beschermd op grond van nationale wetgeving. Wel kunnen provincies 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en bijzondere provinciale landschappen' aanwijzen. Provincies kunnen eventueel zelf regelgeving opstellen voor deze gebieden.

De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significant negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd. De wet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied tegen handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden komen de uitvoeringsbevoegdheden voor het overgrote deel bij de provincies te liggen, met uitzondering van het aanwijzen van Natura 2000-gebieden en het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Ten aanzien van de uitvoering is de provincie waarin een ingreep plaatsvindt, bevoegd. Voor rijkswateren blijft de rijksoverheid bevoegd.

Soortenbescherming

De in de Wnb gestelde regels ter bescherming van soorten voorzien in voorschriften ter bescherming van de van nature in het wild levende planten- en diersoorten. In dit deel staan de verplichte instrumenten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern, Bonn en het biodiversiteitsverdrag centraal. Het is er op gericht om voor de beschermde soorten een gunstige staat van instandhouding te bereiken of te herstellen.

Verbodsbepalingen

De verboden, afwijkingsmogelijkheden en andere beschermingsmiddelen zijn direct overgenomen uit deze richtlijnen en verdragen en worden in de Wnb opgedeeld in drie beschermingsregimes. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime.

Vogelrichtlijnsoorten: De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (artikel 3.1; zie bijlage 1). Voor deze soorten gelden de volgende verboden:

Habitatrichtlijnsoorten: De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU (zie bijlage 1) op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I (art. 3.5; zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn in de Wnb de volgende verboden opgenomen:

- lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere soorten: De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wnb (art. 3.10; zie bijlage 2). Voor deze soorten is onverminderd artikel 3.5 eerste, vierde en vijfde lid het verboden om:

- lid 1a: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 1b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- lid 1c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in de bijlage van artikel 3.10 geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege ecologische redenen of de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Nesten

De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

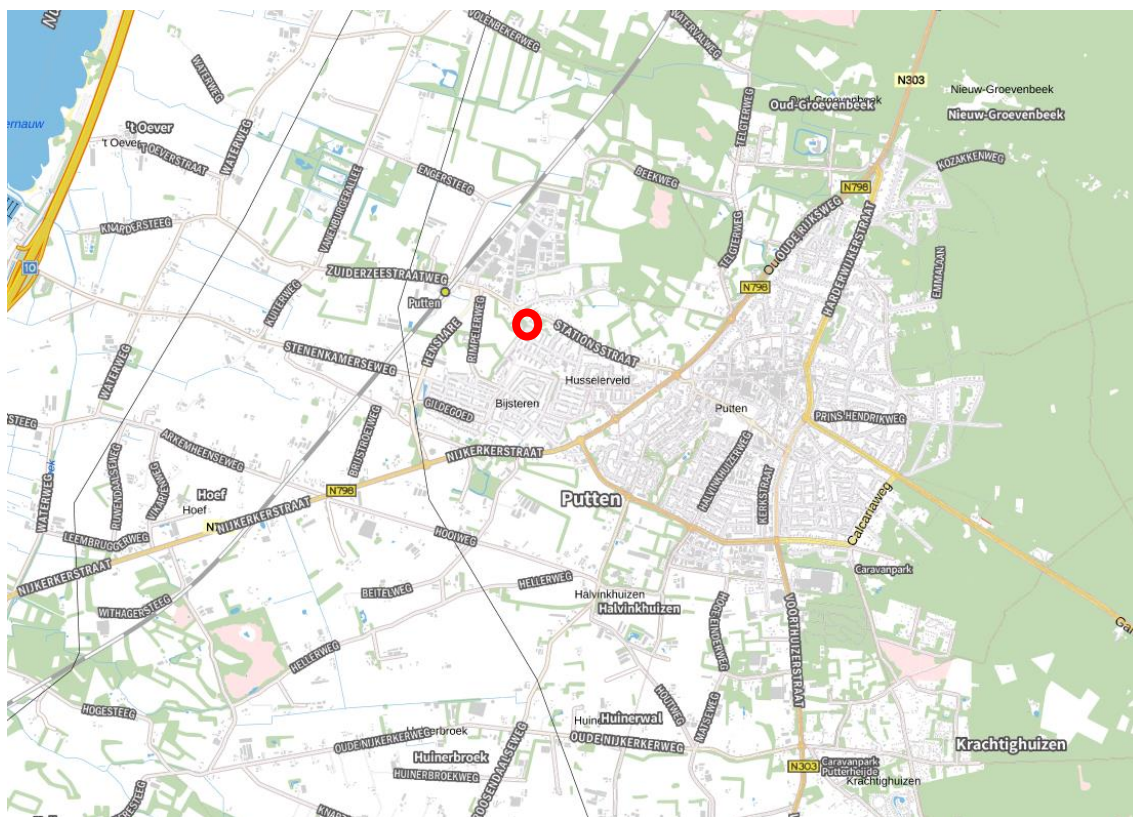
5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Bijlage 3

Kaart regionale ligging

Locatie van het plangebied (globaal rode cirkel). Bron: Pdok.nl

Bijlage 4

Foto's

Groot nest van vermoedelijk ekster oostkant

Bomenrij/houtwal

Struweel westkant vanaf rand trapveldje naar westen

Vegetatie vanuit westkant naar zuidoosten

Vegetatie vanuit westkant naar het oosten

Trapveldje en verharding vanuit westkant naar het oosten met op de achtergrond drie grote nesten binnen plangebied

Vegetatie vanuit westkant naar het noordoosten

Trapveldje vanuit oostkant naar het noordwesten